

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte: Timofti Vladimir

judcători: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului Sadnicov Boris, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Sadnicov Boris XXXXX, născut la XXXXX, fără loc permanent de trai, cu viza de reședință în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.09.2017 – 03.11.2017;

Instanța de apel: 01.12.2017 – 06.12.2017;

Instanța de recurs: 07.12.2018 – 19.03.2019;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Criuleni, sediul Central din 03 noiembrie 2017, Sadnicov Boris a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și condamnat, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, la o pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că Sadnicov Boris la 01 iulie 2017, aproximativ la ora 17:20, aflându-se în magazinul S.A. „Orange” din or. Criuleni, str. 31 August, nr. 138, fiind în stare de ebrietate alcoolică manifestând o lipsă de respect față de societate și încălcând grosolan ordinea publică, care presupune o totalitate de relații sociale ce asigură o ambianță liniștită de conviețuire în societate, de inviolabilitate a persoanei și activitatea normală a instituțiilor publice, fără nici un motiv, a inițiat o ceartă și intenționat i-a numit cu cuvinte necenzurate pe consultanții vânzători ai magazinului vizat Cozma Ina și Țaran Andrei, sistând activitatea normală a magazinului pe o perioadă de 20 minute, și ulterior în timp ce vânzătorul, Țaran Andrei, încerca

să-l calmeze și să-l scoată din incinta localului, Sadnicov Boris i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea corpului, iar în continuare la cerințele legitime ale colaboratorilor de poliție ai IP Criuleni, Damaschin Dragoș și Fîrfa Tudor, ce se aflau în preajmă și care au intervenit pentru a curma actele huliganice ale lui Sadnicov Boris, acesta având asupra sa 2 sticle de bere, le-a stricat și cu cioburile de sticlă a opus rezistență violentă, îmbrâncindu-i și amenințându-i cu cauzarea leziunilor corporale pe reprezentanții autorității publice, totodată continuând să-i numească cu cuvinte necenzurate.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpatul Sadnicov Boris, a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, individualizată prin „huliganism agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea unor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura r-nului Criuleni, Foiu Andrei, solicitând admiterea integrală a apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și condamnat cu aplicarea prevederilor art. 82 alin. (2) Cod penal, la o pedeapsă în formă de închisoare pe un termen de 4 ani 8 luni, cu executare în penitenciar de tip închis, invocând următoarele argumente:

- instanța de fond greșit a aplicat prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, deoarece stabilind că inculpatul, a comis infracțiunea în stare de recidivă periculoasă, urma să aplice prevederile art. 82 alin.(2) Cod penal, potrivit căruia mărimea pedepsei pentru recidivă periculoasă este de cel puțin două treimi, din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod;

- art. 287 alin. (3) Cod penal prevede în calitate de pedeapsă închisoare de la 3 la 7 ani, respectiv instanța de fond aplicând prevederile art. 82 alin. (2) Cod penal, urma să stabilească în privința inculpatului o pedeapsă pe un termen de cel puțin de două treimi din maximul celei mai aspre pedepse, ceea ce constituie 4 ani 8 luni închisoare.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel și inculpatul, prin care a solicitat admiterea integrală a apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-i aplica o pedeapsă mai blândă, invocând următoarele argumente:

- la data de 01 iunie 2017 a avut un conflict cu vânzătorul magazinului „Orange”, ulterior au venit 2 persoane care fără nici un motiv au început să-l insulte, la fel și dânsul a reacționat. Susține că a primit câteva lovituri în regiunea coastelor, strigând a spus că pleacă la procuratură să depună plângere, fiind ajuns din urmă, a fost luat în mașină unde a fost lovit, a fost încătușat și i-a fost fracturată mâna. Deține toate peliculele de rentghen cu privire la vătămările corporale, deoarece a doua zi a fost la spital și i-a fost aplicat ghips;

- a conștientizat fapta comisă, a recunoscut vina și sincer s-a căit de cele comise, însă instanța de fond nu a luat în considerație că colaboratorii de poliție și-au depășit atribuțiile de serviciu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2017, a fost respins ca nefondat apelul declarat de inculpat, a fost admis apelul declarat de procuror, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Sadnicov Boris recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, i s-a stabilit o pedeapsă de 4 ani și 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că starea de fapt și de drept se află în concordanță deplină cu materialele cauzei și corect a fost statuată de către instanța de fond, neconstatându-se temeiuri de casare a sentinței în această parte.

În plus, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punctul de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatului, în baza dispozițiilor art. 287 alin. (3) Cod penal.

A menționat instanța de apel că, deși, inculpatul, vina și-a recunoscut-o integral, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, se confirmă și prin următoarele probe pertinente, concludente, utile și veridice ce coroborează între ele, și anume:

- declarațiile părții vătămate Țaran Andrei;
- declarațiile martorilor Cozma Ina și Morari Cristina;
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 01 iunie 2017 (f.d.12-13);
- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 01 iunie 2017 (f. d. 14 – 15);
- ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive (f. d. 21);
- procesul-verbal nr. 125 din 01 iunie 2017, al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și natura ei, din care organul de urmărire penală rezultă că Sadnicov Boris în momentul comiterii infracțiunii, se afla în stare de ebrietate cu grad avansat (f.d.30-31);
- copia raportului de expertiză judiciară nr. 171/D din 28 iunie 2017 (f. d. 57 – 59);
- procesul-verbal din 27 iunie 2017, de confruntare dintre partea vătămată, Țaran Andrei și învinuitul Sadnicov Boris (f.d.92-93);
- procesul-verbal din 21 iunie 2017, de confruntare dintre martorul Damaschin Dragoș și învinuitul Sadnicov Boris (f.d.94-95);
- procesul-verbal din 21 iunie 2017, de confruntare dintre martorul Fîrfa Dragoș și învinuitul Sadnicov Boris (f.d.96-97).

Astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma prevederilor art. 95 și art. 101 Cod de procedură penală prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportate la declarațiile date de inculpat în cadrul ședinței de judecată și probele administrate, a stabilit corect situația de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului, încadrarea juridică corectă și anume în baza art. 287 alin.(3) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a reținut că, pedeapsa penală aplicată inculpatului, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, nu corespunde, stării de drept, iar motivele invocate în cererea de apel de către acuzatorul de stat în acest sens, nu sunt lipsite de substrat factologic și juridic.

Astfel, instanța de apel, verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpatului, a constatat că, deși instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, art. 61 și art. 75 Cod penal și la stabilirea categoriei pedepsei, și a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, a omis a se expune asupra existenței circumstanțelor ce agravează răspunderea penală în privința acestuia și anume nu a identificat corect criteriile și normele reflectate pentru a fi aplicate la caz.

La fel, instanța de apel a specificat că, deși la stabilirea categoriei pedepsei penale în formă de închisoare, instanța de fond a ținut cont de cele trei principii generatoare de aplicarea anume a acestui tip de pedeapsă, totuși la numirea termenului pedepsei închisorii, instanța de fond a omis a se expune asupra existenței antecedentului penal nestins în privința inculpatului, or, prin sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, din data de 26.07.2012, modificată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 decembrie 2012, Sadnicov Boris a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) Cod penal, la o pedeapsă în formă de închisoare, pe un termen de 4 ani.

Potrivit sancțiunii art. 187 alin. (2) Cod penal, la momentul comiterii infracțiunii pentru care a fost anterior condamnat prin sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din data de 26.07.2012, modificată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 decembrie 2012, prevedea sancțiunea închisorii de la 3 până la 6 ani, cu (sau fără) amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale, astfel că în contextul art. 16 alin. (4) Cod penal, se clasifică ca o infracțiune gravă.

Instanța de apel a reținut că, conform materialelor cauzei, se atestă că ulterior condamnării sale, și executării pedepsei închisorii, inculpatul a fost eliberat din locurile de recluziune, la data de 12 martie 2016, după executarea integrală a pedepsei privative de libertate.

Așa dar, inculpatul fiind eliberat din locurile de recluziune, la data de 12 martie 2016, după executarea integrală a pedepsei privative de libertate, a comis fapta infracțională prevăzută la art. 287 alin. (3) Cod penal, la data de 01.07.2017, adică la o perioadă scurtă după eliberare din detenție, astfel că

termenul de 6 ani, pentru a considera că antecedentul penal este stins nefiind expirat, fapt care denotă comiterea infracțiunii pentru care este recunoscut vinovat în prezenta cauză penală, în stare de recidivă periculoasă, așa cum dictează norma art. 34 alin. (2) lit. b) Cod penal, care indică clar că „recidiva se consideră periculoasă: dacă persoana anterior condamnată pentru o infracțiune intenționată gravă sau deosebit de gravă a săvârșit din nou cu intenție o infracțiune gravă sau deosebit de gravă”.

În contextul dat, instanța de apel a constatat că în prezenta cauză penală, inculpatul, a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, pentru care legea penală prevede sancțiunea închisorii pe un termen de la 3 până la 7 ani, astfel că în temeiul art. 16 alin. (4) Cod penal, se clasifică ca fiind o infracțiune gravă.

În atare condiții, instanța de apel a menționat că, prima instanță a omis aceste circumstanțe de drept, și cu atât mai mult la calcularea și numirea termenului pedepsei închisorii, nu a ținut cont nici de cerințele art. 82 alin.(2) Cod penal, care specifică că „mărimea pedepsei pentru recidivă nu poate fi mai mică de jumătate, pentru recidivă periculoasă este de cel puțin două treimi, iar pentru recidivă deosebit de periculoasă - de cel puțin trei pătrimi din maximumul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din partea specială a codului penal”.

Așa dar, instanța de apel a notat primordial că în calitate de circumstanțe atenuante din rândul celor specificate la art. 76 alin. (1) din Codul penal, se identifică faptul că inculpatul se căiește sincer de cele comise, iar circumstanțe agravante potrivit art. 77 din Codul penal, în privința inculpatului, instanța de apel reține că acesta a comis infracțiunea în stare de ebrietate, provocată de consumul de alcool, astfel că în temeiul art.24 Cod penal, „cauzele ebrietății, gradul și influența ei asupra săvârșirii infracțiunii se iau în considerare la stabilirea pedepsei”.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a ajuns la concluzie că scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului, va fi pe deplin atins, doar prin numirea pedepsei în formă de închisoare, în limitele stabilite, or, aplicarea unei altei pedepse mai blânde așa cum pledează inculpatul, nu va fi nici rațională și nici proporțională acțiunii comise de către acesta, de altfel normele de drept evidențiate supra interzic aplicarea unei sancțiuni mai blânde decât chiar și sancțiunea aplicată de către instanța de fond și cu atât mai mult sancțiunea nou numită de către instanța de apel, va fi de natură de a restabili echitatea socială și de a-l corecta pe inculpat.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, la 12 ianuarie 2018, prin intermediul oficiului poștal, în termen, declară recurs ordinar avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului Sadnicov Boris, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei, cu emiterea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate în conformitate cu art. 90 Cod penal.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- Instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerație că inculpatul se căiește sincer de cele comise, a conștientizat ilegalitatea acțiunilor sale declarând că pe viitor nu va mai comite asemenea fapte;

- Instanțele de judecată nu au individualizat corect pedeapsa aplicată inculpatului;

- Scopul corectării și reeducării se va atinge și fără izolarea inculpatului de societate;

- Conform modificărilor recente survenite în legislația penală, prevederile art. 90 Cod penal, se aplică și în speța dată, or, inculpatul nu a săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave și nu este în recidivă periculoasă sau deosebit de periculoasă.

7. Procurorul prin intermediul referinței depuse, pe marginea recursului declarat, pledează pentru declararea inadmisibilității acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece consideră că pedeapsa stabilită inculpatului este în dependență de circumstanțele atenuate și agravante prevăzute la art. 76 – 77 Cod penal, precum și efectele acestora prevăzute în art. 78 Cod penal, 364/1 Cod de procedură penală.

8. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul conchide că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea parțială a hotărârii atacate și cu pronunțarea unei noi hotărâri, în cazul în care nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În recursul declarat de avocat, se invocă temeiurile stipulate în pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, atunci când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, precum și în cazul aplicării pedepselor individualizate contrar prevederilor legale.*

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că aceste temeiuri de recurs invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, deoarece instanța de apel în decizie s-a expus suficient de detaliat și argumentat asupra acestor chestiuni ce țin de pedeapsa stabilită inculpatului specificate și în apelul inculpatului, fără a omite careva erori în acest sens, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, coraportându-le la circumstanțele speței și la personalitatea inculpatului Sadnicov Bors, iar instanța de recurs ordinar nu identifică nici un temei de a interveni în decizia instanței de apel sub aceste aspecte, acceptând și însușind motivarea acesteia.

Totodată, Colegiul penal lărgit analizând materialele cauzei, atestă că în speță este incident temeiul de recurs neinvocat de recurent prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 13) Cod de procedură penală, în sensul că a intervenit o lege mai favorabilă condamnatului, acest temei găsindu-și confirmarea în prezenta speță.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit indică că prin sentința primei instanțe, casată de către instanța de apel doar în partea stabilirii pedepsei, ținând cont de prevederile art. 72 alin. (4) Cod penal, în vigoare la momentul judecării cauzei în prima instanță și instanța de apel, la stabilirea tipului penitenciarului de tip închis în care urmează să-și execute pedeapsa, a fost luată în considerare starea de recidivă în care se afla inculpatul.

În acest sens, Colegiul penal lărgit notează că prin Legea nr. 163 din 20 iulie 2017, în vigoare din 20 decembrie 2017, au intrat în vigoare modificările în Codul penal și anume în art. 72 Cod penal.

Astfel, potrivit noilor prevederi a art. 72 alin. (4) Cod penal - „În penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare pentru infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave”, fiind exclusă sintagma - „precum și persoanelor care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă”.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit constată că urmează a fi casată decizia instanței de apel și sentința în partea stabilirii tipului penitenciarului, ținând cont de dispozițiile din art. 10 alin. (1) Cod penal care prevede că „Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.”

Pe cale de consecință, Colegiul penal lărgit, luând în considerare că a intervenit o lege mai favorabilă condamnatului, consideră necesar de a schimba tipul penitenciarului în care își execută pedeapsa inculpatul din penitenciar de tip închis în temeiul art. 72 alin. (3) Cod penal, în penitenciar de tip semiînchis, pe motiv că infracțiunea săvârșită cu intenție de inculpatul Sadnicov Boris, prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, conform art. 16 Cod penal face parte din categoria infracțiunilor grave.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2 lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului Sadnicov Boris, casează în partea stabilirii tipului de penitenciar decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2017 în cauza penală privindu-l pe **Sadnicov Boris XXXXX**, rejudecă cauza în această parte, pronunțând următoarea hotărâre:

Se stabilește inculpatului **Sadnicov Boris XXXXX** executarea pedepsei stabilite cu închisoarea în penitenciar de tip semiînchis.

În rest se mențin prevederile hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **18 aprilie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor